

KESKKONNAAMET

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS

Märge tehtud: 17.01.2025

Juurdepääsupiirang kehtib kuni: 16.01.2030

Alus: AvTS § 35 lg 1 p 8

Teabevaldaja: Keskkonnaamet

Tormi Tamm
OÜ Siili Süda
tormi@landeker.ee

Teie 29.12.2024 nr 7-9/24/26078

Meie 17.01.2025 nr 7-9/24/26078-2

Ürituse koostölastus (Maasturite Talvesprint 2025)

Austatud Tormi Tamm

Soovite Keskkonnaameti koostölastust autoorienteerumise võistluse „Maasturite Talvesprint 2025“ korraldamiseks, mis leiab aset 25.01.2025. Taotlusele on lisatud võistlustrassi osad (lõigud 1-3), mis läbivad Harjumaal ja Järvamaal maastikukaitseala ja püsielupaika. Taotluse kohaselt kulgeb võistlustrass mööda olemasolevaid teid ja metsasihte, teelt või sihilt mahakeeramist või autode parkimist/peatumist ette nähtud ei ole. Osalejateks on 10 autot ja 20 ATV-d, kes läbivad nimetatud raja trassiosasid ühe korra.

Kavandatud autoorienteerumise võistlus on rahvaüritus looduskaitseaduse (LKS) tähenduses. Keskkonnaameti nõusolek rahvaürituse korraldamiseks võib olla vajalik tulenevalt alal kehtivast kaitsekorra kaitsealal ja püsielupaigas. Järgnevaga anname seisukoha tulenevalt looduskaitsealastest piirangutest taotluses esitatud võistlustrassi lõikudel 1-3.

Kokkuvõtvalt

Keskkonnaamet on tutvunud esitatud materjalidega ning on seisukohal, et maasturite orienteerumisvõistluse läbiviimine taotletud lõikude piirkonnas taotletud ajal ei ole vastuolus aladel kehtiva kaitsekorraga kui tegevus leiab aset mööda olemasolevaid mootorsõidukite liiklemiseks mõeldud teid. **Lähtuvalt eeltoodust annab Keskkonnaamet koostölastuse rahvaürituse läbiviimiseks järgnevatel tingimustel:**

- 1) **Palume võistlustrassi lõiku 1 korrigeerida selliselt, et see kulgeks Vana-Uustalu ja Paunküla metskond 104 katastriüksuste piirkonnas metsamaa asemel mööda Kurissaare karjääriteed.**
- 2) **Ürituse käigus tuleb järgida LKS-s ja kaitse-eeskirjas sätestatud kaitsekorda.**
- 3) **Kaitseala metsaalal ei tohi tee kõrvale kavandada nt pealtvaatajate alasid, teeninduspunkte ega muid tegevusi, mis võivad tekitada olulist tallamiskoormust.**
- 4) **Kaitsealal ja püsielupaigas tuleb ürituse toimumise järgselt tagada ala heakord vähemalt üritusele eelneval tasemel.**

Õiguslik alus ja kaalutlusotsus

Pöördumises esitatud kolm lõiku kattuvad osaliselt Kõrvemaa maastikukaitsealaga, kus kehtib LKS ja Kõrvemaa maastikukaitseala kaitse-eeskirjaga (edaspidi *kaitse-eeskiri*) sätestatud kaitsekord¹. Kaitseala on moodustatud looduslike protsesside, maastiku ja elustiku mitmekesisuse, sealhulgas kaitsealuste liikide ning poollooduslike koosluste kaitsmiseks ja säilitamiseks. Lisaks kuulub Kõrvemaa maastikukaitseala Kõrvemaa loodus- ja linnualana Natura 2000 võrgustikku². Kaitse-eesmärgiks olevad liigid ja elupaigatüübid on toodud kaitse-eeskirja § 1 lg 1 p-des 2-5.

Piiranguvööndi kaitse-eesmärk on maastikuilme, sealhulgas asustusstruktuuri, pinnavormide, magevee elupaikade, poollooduslike koosluste ja elustiku mitmekesisuse säilitamine ning kaitsealuste liikide kaitse³. Piiranguvööndis on lubatud kuni 100 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata ja kaitseala valitseja nõusolekul tähistamata kohas⁴.

Põhjaku sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on niidu-, magevee-, soo- ja metsakoosluste loodusliku seisundi taastamine ja säilitamine, elustiku mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine ning kaitsealuste liikide elupaikade kaitse⁵. Sihtkaitsevööndis on lubatud kuni 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine kohas, mis on kaitseala valitseja nõusolekul selleks ette valmistatud ja tähistatud⁶. Kaitseala valitseja nõusolekul on sihtkaitsevööndis lubatud rohkem kui kümne osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata kohas ja rohkem kui 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine kohas, mis on kaitseala valitseja nõusolekul selleks ette valmistatud ja tähistatud⁷.

Kaitsealal (nii piiranguvööndis kui sihtkaitsevööndis) on lubatud sõidukiga sõitmine teedel ning jalgrattaga ja kergliikuriga sõitmine radadel⁸.

Lõik 1 läbib Kõrvemaa maastikukaitseala Kõrvemaa piiranguvööndit ja Põhjaku sihtkaitsevööndit. Võistlustrass kulgeb valdavalt mööda olemasolevaid teid, kuid Vana-Uustalu⁹ ja Paunküla metskond 104¹⁰ katastriüksuste piiril kulgeb ligikaudu 170 meetri ulatuses väljaspool teid.

Lisaks läbib nimetatud lõik II kaitsekategooria linnuliigi metsise registreeritud elupaika (KLO9134359). Võistlustrass piirneb ja vähesel määral ka kattub I kaitsekategooria linnuliigi kaljukotka registreeritud elupaigaga (KLO9128612). Kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal on keelatud¹¹.

Arvestades, et ürituse toimumise ajal ei ole veel lindude tundlik pesitsusperiood alanud, on Keskkonnaamet seisukohal, et kaitsealustest liikidest tulenevalt ei mõjuta ürituse läbiviimine taotletud lõigu 1 piirkonnas taotletud ajal kaitsealuseid liike kui piirkonnas sõidetakse aeglase kiirusega. Küll aga ei ole Kõrvemaa maastikukaitsealal rahvaürituse käigus lubatud mootorsõidukitega sõitmine väljaspool teid, mistõttu saab Keskkonnaamet anda lõigule 1 nõusoleku vaid juhul, kui võistlustrassi nihutatakse Vana-Uustalu ja Paunküla metskond 104

¹ VV 17.03.2023 määrus nr 32 „Kõrvemaa maastikukaitseala kaitse-eeskiri“

² VV 05.08.2004 korraldus nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“

³ Kaitse-eeskiri § 14

⁴ Kaitse-eeskiri § 15 lg 1 p 2

⁵ Kaitse-eeskiri § 9 lg 1

⁶ Kaitse-eeskiri § 10 lg 1

⁷ Kaitse-eeskiri § 10 lg 2 p 1

⁸ Kaitse-eeskiri § 5 lg 4

⁹ Katastritunnus 36302:001:0065

¹⁰ Katastritunnus 36302:001:0147

¹¹ LKS § 55 lg 6

katastriüksuste piirilt Kurissaare karjääriteele.

Lõik 2 läbib (kruusakattega Kõrgemäe ringtee¹²) Naeri¹³ ja Sorveli¹⁴ katastriüksustel registreeritud metsise elupaika (KLO9134356) ja Kõrvemaa metsise püsielupaika (KLO3000105). Võistlustrass piirneb Kõrvemaa maastikukaitseala Kõrvemaa piiranguvööndiga (lõunast).

Kõrvemaa metsise püsielupaiga kaitsekord on sätestatud Keskkonnaministri 13.01.2005 määrusega nr 1 „Metsise püsielupaikade kaitse alla võtmine“ (edaspidi *määrus*). Määruse § 4 lg 3 kohaselt on püsielupaika jäävatel teedel ja radadel lubatud sõidukitega liiklemine. Sõidukitega liiklemine väljaspool teid ja radu ning maastikusõidukitega liiklemine on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, loodusobjekti kaitse korraldamise ja valitsemisega seotud tegevusel, kaitstava loodusobjekti valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel ning kaitseeeskirjaga lubatud töödel.

Keskkonnaamet on seisukohal, et ürituse läbiviimine taotletud lõigu 2 piirkonnas taotletud ajal ei mõjuta metsise püsielupaika ega Kõrvemaa maastikukaitseala, kuivõrd kulgeb võistlustrass mööda olemasolevaid teid, kus liiklemine on lubatud. Samuti toimub üritus väljaspool lindude pesitsusperioodi.

Lõik 3 läbib Kõrvemaa maastikukaitseala Kõrvemaa piiranguvööndit. Marsruut kulgeb mööda olemasolevat Kiviniidu teed¹⁵. Marsruut piirneb ja vähesel määral läbib II kaitsekategooria linnuliigi metsise registreeritud elupaika (KLO9134353). Lisaks läbib marsruut I kaitsekategooria linnuliigi väike-konnakotka registreeritud elupaika (KLO9128936).

Keskkonnaamet on seisukohal, et lõigu 3 piirkonnas taotletud ajal ürituse läbi viimine ei ole vastuolus Kõrvemaa maastikukaitsealal kehtiva kaitsekorraga, kuivõrd kulgeb võistlustrass mööda olemasolevaid teid, kus liiklemine on lubatud. Ürituse toimumise ajal ei ole nimetatud liikidel veel tundlik pesitsusperiood alanud.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Maret Vildak
juhtivspetsialist
looduskasutuse osakond

Gerda Kirs 54270402 (Harjumaa)
gerda.kirs@keskkonnaamet.ee

Nurana Olonen 58652539 (Järvamaa)
nurana.olonen@keskkonnaamet.ee

¹² ETAK ID 4706603

¹³ Katastritunnus 12902:001:0153

¹⁴ Katastritunnus 12902:001:0070

¹⁵ ETAK ID 5130960